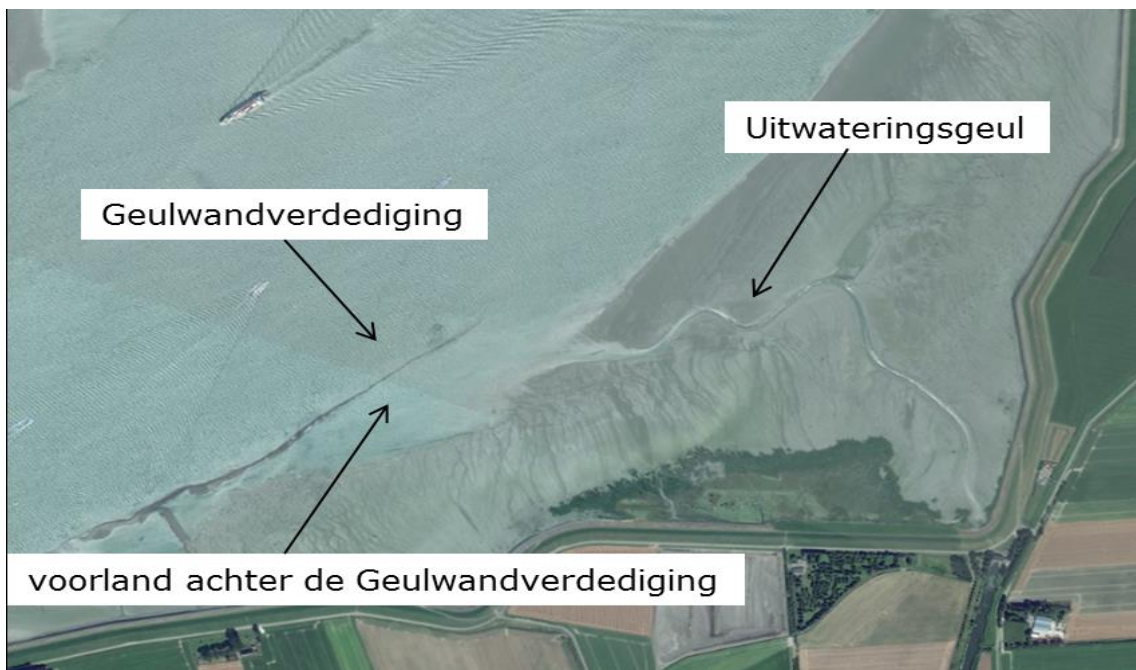

Integraal Veiligheid Plan Ontwerp (IVP-O)

RWS INFORMATIE -

Project: Herstel Geulwand Gat van Ossensisse II

Coördinator voor de Ontwerpfase
Opdrachtgever Rien Davidse

Coördinator Uitvoeringsfase
Opdrachtnemer ntb

Auteur IVP Peter van den Bergh

Colofon

Documentinformatie

Uitgegeven door *Herstel Geulwand Gat van Ossensisse II*
 Technisch manager *Rien Davidse*
 Telefoon *0611685884*
 Opgesteld door *Peter van den Bergh PIV RWS*
 Versie *1.0*
 Status *Definitief*

Acceptatie

Uitgegeven door:		Paraaf:	Datum:
Opsteller(s)	<i>Peter van den Bergh</i>		<i>Datum</i>
Vrijgave	<i>Rien Davidse</i>		<i>16-7-2024</i>
Technisch manager:			
Toetsing V&G	<i>Erik de Paauw</i>		<i>Datum</i>
coördinator Z&D			
Vaststelling	<i>Miek Geerts</i>		<i>Datum</i>
Project Manager:			

Versiebeheer		
Concept 0.1	6-12-2023	Eerste concept
Concept 0.2	11-1-2024	Aanpassing IVP door P.v.d.Bergh PIV
Concept 0.3	14-02-2024	Aanpassing IVP toevoeging sociale veiligheid
Concept 0.4	11-06-2024	Teksten aangepast n.a.v. risicosessie 11-06-2024
Concept 0.5	19-06-2024	Teksten in geel aangepast naar voorbeeld IPV Z&D
Concept 0.6	15-07-2024	Review en aanvullingen Erik de Paauw
Definitief 1.0	16-07-2024	PDF voor ondertekening

Inhoud

Inleiding 5

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden 6

- 1.1 Beleidsverklaring DG 6
- 1.2 Ambitie en doelen 7
- 1.3 Gezamenlijke ambitie 7
- 1.4 Gedragsregels voor projectmedewerkers 7
- 1.5 Gedragsregels veiligheid voor (project)management 7
- 1.6 Relevante veiligheidsdomeinen 8

2 Het project 9

- 2.1 Reikwijdte en grenzen project 9
- 2.2 Betrokken partijen 11
- 2.3 Taken en verantwoordelijkheden opdrachtgever 14
- 2.4 Planning van de werkzaamheden 16

3 Risico's Ontwerpfase 17

- 3.1 Sociale veiligheid 17
- 3.3 Nautische Veiligheid 17
- 3.4 Toelichting op de RI&E 18

4 Hulpverlening 19

5 Afspraken 20

- 5.1 Periodiek actualiseren van de RI&E en IVP 20
- 5.2 Externe overlegstructuur 20
- 5.3 Veiligheidsmeldingen 20
- 5.5 Calamiteitenplan 21
- 5.6 Werkplan/(deel)V&G-plan 21
- 5.7 Escalatie 22

6 Voorlichting en instructie 23

7 Wijze van toezicht 24

- 7.2 Toezicht door OG (Coördinerend toezicht) 24
- 7.3 Systeem gerichte contract beheersing 25
- 7.4 Consequentiebeleid 25
- 7.1 Onderbreken en stilleggen van het werk 25

8 Meldingen veiligheid 26

- 8.1 Meldingen door ON 26
- 8.2 Meldingen door OG 26

9 Verantwoording van BTO-keuzes 27

Bijlage A Definities 28

Bijlage B Ontwerp RI&E 30

Bijlage C BTO-keuzes 31

Bijlage D Meldschema incidenten32

Bijlage E Overdrachtsformulier IV/ V&G 33

Bijlage F Wegingsmethode Kinney & Wiruth 36

Inleiding

Dit IVP is de invulling van het wettelijk vereiste V&G-plan voor arbeidsveiligheid, uitgebreid met de overige specifieke veiligheidsdomeinen voor Rijkswaterstaat. Als Opdrachtgever (OG) heeft Rijkswaterstaat de verantwoordelijkheid om tijdens de ontwerpfase dit IVP:

- Op te (laten) stellen en;
- Onderdeel te laten zijn van het contractdossier en;
- tijdig over te dragen aan de opdrachtnemer zodat de informatie uit dit IVP gebruikt kan worden als basis voor het V&G plan uitvoering van ON.

Minimaal 6 weken voor de start van de fysieke werkzaamheden dient de ON een presentatie te geven aan de OG hoe de veiligheidsrisico's tijdens de uitvoeringsfase beheerst worden. Deze presentatie dient minimaal in te gaan op de beheersing van de belangrijkste risico's gekoppeld aan het V&G plan uitvoering en RI&E uitvoering, het verhogen van de veiligheidscultuur door de keten en de gewenste samenwerking op het gebied van veiligheid.

Dit IVP is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1: een beschrijving van de RWS veiligheidsambitie evenals de project specifieke veiligheidsdoelstellingen.
- Hoofdstuk 2: een beschrijving van het tot stand te brengen bouwwerk, een overzicht van de betrokken ondernemingen op de bouwlocatie, de naam van de Coördinator Ontwerpfase en van de Coördinator Uitvoeringsfase;
- Hoofdstuk 3: de risico's uit de ontwerpfase en verwijzing naar de RI&E;
- Hoofdstuk 4: hulpverlening;
- Hoofdstuk 5: toegang tot het object;
- Hoofdstuk 6: de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven;
- Hoofdstuk 7: de wijze waarop toezicht georganiseerd wordt op veilige uitvoering van werkzaamheden;
- Hoofdstuk 8: de meldingen en registraties inzake veiligheid;
- Hoofdstuk 9: BTO keuzen
- Bijlage A: een inventarisatie en evaluatie van de specifieke gevaren voor het betreffende bouwwerk (de objectrisico's) en specifieke gevaren die het gevolg zijn van de gelijktijdige en achtereenvolgende uitvoering van de bouwwerkzaamheden en in voorkomend geval van de wisselwerking met doorgaande exploitatiewerkzaamheden (de samenlooprisico's). Deze bijlage is als apart document bijgevoegd;
 - Bijlage B: Meldschema bij incidenten;
 - Bijlage C: Bulkmeldingen, het format waarmee maandelijks bulkmeldingen aangeleverd dienen te worden
 - Bijlage D: Afkortingen en begrippen;

1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

1.1 Beleidsverklaring DG

Met deze beleidsverklaring beloven we dat we ons uiterste best gaan doen om onze maatschappelijke taken zo veilig mogelijk uit te voeren over de volle breedte van ons werkgebied.

Het is onze plicht en onze ambitie om ons land te beschermen tegen hoog water. De gebruikers moeten onze wegen en vaarwegen, oppervlaktewateren en objecten veilig kunnen gebruiken. Ook het werken aan de veiligheid van de omwonenden van ons werkgebied is onze zorg. Bovendien zorgen we ervoor dat iedereen die bij Rijkswaterstaat of in onze opdracht werkt, zijn of haar werk veilig kan doen.

We streven naar een proactief veiligheidsniveau op de veiligheidscultuurladder. Dit betekent dat we binnen Rijkswaterstaat continu gericht zijn op het voorkomen van veiligheidsrisico's en incidenten en dat blijven doen.

Dat doen we door actief en effectief samen te werken aan veiligheid en goed af te stemmen. Zowel binnen Rijkswaterstaat als met onze maatschappelijke partners en met behoud van ieders verantwoordelijkheid. Rijkswaterstaat heeft daarin een voorbeeldfunctie en neemt een voortrekkersrol.

Wij werken daaraan volgens een veiligheidsmanagementsysteem dat erop is gericht de veiligheidssituatie van onze objecten en infrastructuur continu te verbeteren. Over de voortgang en de resultaten daarvan leggen we verantwoording af.

Als het gaat om de arbeidsveiligheid streven we naar nul doden en nul ernstig gewonden. Als anderen werken op onze terreinen, zorgen we ervoor dat ook zij voldoen aan de veiligheidseisen en –normen die we aan onze eigen medewerkers stellen.

Wij kennen de belangrijkste veiligheidsrisico's op onze netwerken. We werken continu samen aan het beter beheersen ervan en ontwikkelen het leiderschap, de kennis en het vakmanschap dat daarvoor nodig is.

Bovendien investeren we in een open cultuur die erop gericht is samen continu te verbeteren, te leren en elkaar scherp te houden. Een cultuur waarin we open het gesprek aangaan over risico's, dilemma's, fouten en onveilig gedrag.

Als het nodig is, spelen we veerkrachtig, daadkrachtig en professioneel in op gevaarlijke situaties en incidenten. We communiceren hier eerlijk, open, tijdig en correct over en werken aan goede voorlichting over de veiligheid op en rond onze netwerken.

Tenslotte analyseren we incidenten om daarvan te leren. Opdat we maatregelen kunnen nemen om die incidenten in het vervolg te voorkomen. Daarmee krijgen we een steeds scherper oog voor nieuwe ontwikkelingen die de veiligheid in ons werkgebied bedreigen.

Januari 2021

*Michèle Blom
Directeur-generaal Rijkswaterstaat*

1.2 Ambitie en doelen

Rijkswaterstaat heeft zich gecommitteerd aan een proactieve en integrale aanpak van veiligheidszorg voor:

- Medewerkers en andere betrokkenen;
- Gebruikers van de wegen en de vaarwegen;
- Omwonenden.

Met als streven: nul doden en nul ernstig gewonden.

Deze algemene ambitie is door de opdrachtgever en het projectteam voor dit specifieke project vertaald in de volgende project specifieke doelen:

1.3 Gezamenlijke ambitie

Invulling aan de ambitie wordt gegeven door als team:

- Te acteren op trede 4 (proactief) van de veiligheidscultuurladder.
- Meer **bewustzijn te tonen** op het gebied van veiligheid.
- Veiligheid **uit-** en **over te dragen**.
- Ons **verantwoordelijk te voelen en te tonen** voor veiligheid en onze **verantwoordelijkheid op te pakken** binnen de kaders van onze functie.
- **Gewoontes durven te doorbreken** en **voelen we ons veilig** in het team.
- Onze omgeving/ketenpartners **bewust te maken** van veiligheid en **benaderen we de omgeving/ketenpartners** vanuit ons eigen veiligheidsniveau.

1.4 Gedragsregels voor projectmedewerkers

Voor dit project gelden de volgende gedragsregels:

1. Ik heb een voorbeeldfunctie.
2. Ik neem veiligheid altijd mee in mijn werk.
3. Ik zorg voor een veilige werkomgeving.
4. Ik stop elke klus die niet veilig voelt.
5. Ik meld (bijna)ongevallen altijd via 0800-8002 en bespreek deze.
6. Ik zorg voor de juiste persoonlijke bescherming (PBM's).

1.5 Gedragsregels veiligheid voor (project)management

In een proactieve veiligheidscultuur neemt het (project)management zijn verantwoordelijkheid door het tonen van leiderschap. Leiderschap is een randvoorwaarde voor een uitstekende prestatie op het gebied van veiligheid. Managers op alle niveaus zijn gericht op continue verbetering van veiligheid en nemen daarvoor de benodigde acties. Voor (project)management gelden daarom (onderstaande) aanvullende gedragsregels veiligheid:

1. Toezien dat veiligheid tenminste maandelijks op de agenda's staat van het DT, MT, afdelings- en/of (project)teamoverleg.
2. Zorgen dat (project)management permanent vanuit het team wordt geïnformeerd over de veiligheidsrisico's en erop toezien dat de risico's worden beheerst en zo spoedig mogelijk worden weggenomen.

3. Meldingen van incidenten en gevaarlijke situaties positief in ontvangst nemen en ervoor zorgen dat gevaarlijke situaties zo spoedig mogelijk worden weggenomen, desnoods eerst tijdelijk met een noodmaatregel.
4. Elk ernstig arbeidsongeval met een medewerker of een contractant melden en de benodigde beheersmaatregelen bespreken die een dergelijk ongeval kunnen voorkomen.
5. Bij geconstateerde gevaarlijke situaties in primaire processen binnen de verantwoordelijkheid van (project)management, direct een safety alert uitsturen indien zo'n situatie ook bij mijn collega's kan optreden.
6. Bediening van objecten en risicovolle werkzaamheden alleen toestaan door daartoe adequaat opgeleide medewerkers en contractanten.
7. Het belang van 'Eigen Veiligheid Eerst' benadrukken voor medewerkers en hulpverleners bij incidenten en calamiteiten.
8. Bij constatering van onveilig gedrag van medewerkers of contractanten worden de betrokkenen daar direct en persoonlijk op aangesproken.
9. Er wordt een Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) bij alle risicovolle werkomstandigheden geëist. Zonder afdoende beheersmaatregelen wordt niet gewerkt.
10. Bij verhoogde risicovolle (weers)omstandigheden wordt de veiligheid van de medewerkers en contractanten besproken en indien nodig het werk stil gelegd.

1.6 Relevante veiligheidsdomeinen

Voor dit project zijn de volgende aangekruiste veiligheidsdomeinen relevant:

☒ Arbeidsveiligheid (altijd relevant)	☐ Elektrische veiligheid
☐ Verkeersveiligheid	☐ Tunnelveiligheid
☒ Nautische veiligheid	☐ Constructieve veiligheid
☐ Veiligheid tegen overstromen	☒ Sociale veiligheid
☐ Externe veiligheid	☐ Brandveiligheid
☐ Machineveiligheid	☐ Integrale beveiliging

De aangekruiste veiligheidsdomeinen worden behandeld in dit IVP.

De definities van bovengenoemde veiligheidsdomeinen kun je terugvinden in Bijlage A.

2 Het project

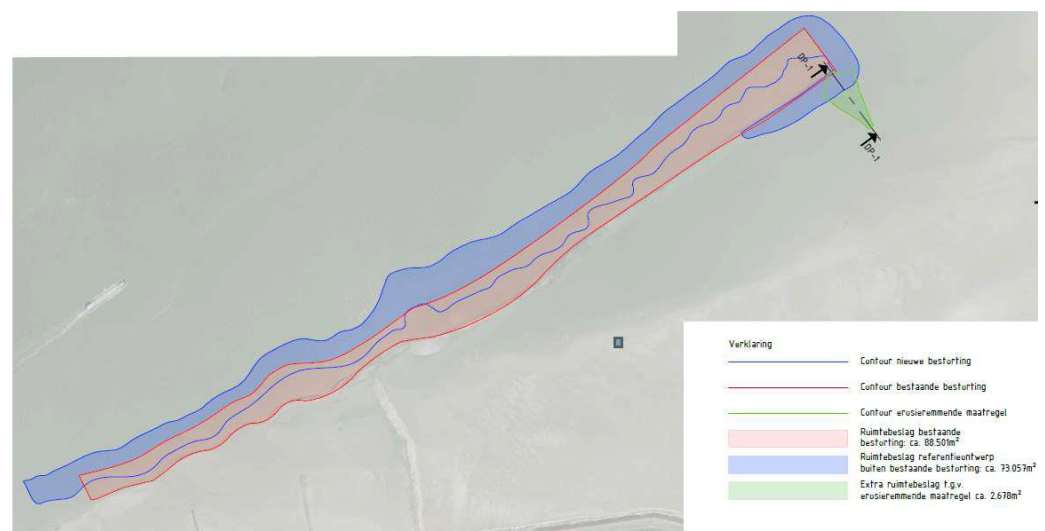
2.1 Reikwijdte en grenzen project

2.1.1 Omschrijving van het project/bouwwerk

Het object betreft de Geulwand Gat van Ossensisse II. De geulwand betreft een steenachtige constructie op de bodem van de Westerschelde nabij Ossensisse. Het object is onderdeel van het waterveiligheidssysteem dat bescherming tegen overstromingen dient te bieden.

De geulwand is in de periode tussen juli 1997 tot en met juli 1998 uitgevoerd. Het object voldoet inmiddels niet aan de gestelde criteria voor een eenvoudige toets op afschuiving en zettingsvloeiing. Daarnaast zijn er verschillende onderdelen waar een erosieve trend aanwezig is. De erosie is zowel aan de geulwand zelf als aan de vooroever opgetreden. Door een slechte staat ontstaat er een kans dat het object haar functies niet kan vervullen en dient zo snel mogelijk te worden hersteld.

Werkzaamheden van het project betreffen het herstel van de geulwand. De geulwand wordt door het aanbrengen van steenachtig materiaal versterkt waardoor de waterkerende functie behouden kan blijven, zie Figuur 1.

Figuur 1 Globale weergave ontwerp HGO-II

2.1.2

Locatie van het bouwwerk (fysieke grenzen)

De geulwandverdediging ligt ter hoogte van Ossensisse langs de zuidoever van de Westerschelde, zie figuur 1 en 2 hieronder.

Figuur 1 Satellietopname geulwandverdediging Gat van Ossensisse II (Augustus 2019)

Figuur 2 Situatieschets geulwanden Gat van Ossensisse I en Gat van Ossensisse II

2.2 Betrokken partijen

Deze paragraaf bevat een overzicht van alle betrokken partijen, die belang hebben bij dit IVP.

2.2.1 Opdrachtgever

Organisatie	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Directoraat Generaal Rijkswaterstaat
Naam	<i>Bert Kassies</i>
Bezoekadres	<i>Poelendaelesingel 18</i>
Postcode en Plaats	<i>4335 JA Middelburg</i>
Telefoonnummer	<i>+316-29354189</i>
Emailadres	<i>bert.kassies@rws.nl</i>

2.2.2 Opdrachtnemer(s)

Organisatie	<i>Nntb</i>
Naam	
Bezoekadres	
Postcode en Plaats	
Telefoonnummer	
Emailadres	

2.2.3 Overige partijen

Binnen dit contract zal er één hoofdcontractant worden gecontracteerd, in dit plan verder benoemd als ON. In het V&G-plan Uitvoering ON staan de onderaannemers (overige partijen, zelfstandigen, derden, e.d.) van de hoofdcontractant verder benoemd.

2.2.4 Coördinator Ontwerpfase, namens de opdrachtgever**Coördinator Ontwerpfase**

Organisatie	<i>Rijkswaterstaat Zee en Delta</i>
Naam	<i>Rien Davidse</i>
Bezoekadres	<i>Poelendaelesingel 18</i>
Postcode en Plaats	<i>4335 JA Middelburg</i>
Telefoonnummer	<i>+31611685884</i>
Emailadres	<i>Rien.davidse@rws.nl</i>
V&G ondersteuning door	<i>P.v.d.Bergh (PIV) / Erik de Paauw (V&G-coördinator Zee en Delta)</i>

V&G ondersteuning uitvoering: *Ronald van Eerdenburgh PIV*

2.2.5 Coördinator uitvoeringsfase , namens de Opdrachtnemer

Bij dit project/ contract bestaat de ontwerpfase uit de contractvoorbereidingsfase van de opdrachtgever en de ontwerpfase (werkvoorbereiding/planning) van de opdrachtnemer. Direct na gunning is de veiligheidsdocumentatie¹ van het project door de coördinator contractvoorbereidingsfase opdrachtgever overgedragen aan de ontwerpleider voor de ontwerpfase van opdrachtnemer. De overdracht is geformaliseerd met een overdrachtsformulier van bijlage E.

De coördinatoren hebben allen wettelijk² vastgestelde taken. Via de VSP zijn de taken van de coördinatie voor de ontwerpfase, met betrekking tot het Werk, aan opdrachtnemer gedelegeerd (VSP eis VH040).

Coördinator Uitvoeringsfase Opdrachtnemer

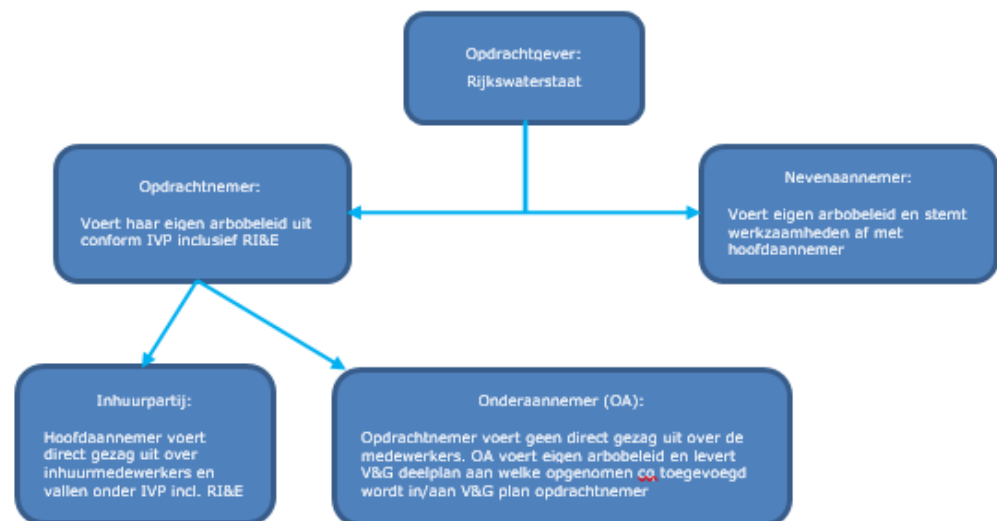
Organisatie	<i>Nog niet bekend</i>
Naam	
Bezoekadres	
Postcode en Plaats	
Telefoonnummer	
Emailadres	

¹ IVP, de bijbehorende RI&E Veiligheid en het IVD

² Arbobesluit 2.30 en 2.31

2.2.6 Verdeling van overige taken en verantwoordelijkheden

Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Opdrachtgever en Opdrachtnemer. Zowel de Opdrachtgever als de Opdrachtnemer heeft taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden wat betreft het aspect veiligheid in het project. Conform Arbeidsomstandighedenwet artikel 1 geldt bij het verrichten van werkzaamheden onder gezag de onderstaande figuur.

Aangaande integrale veiligheid zijn de taken en verantwoordelijkheden van de IPM-rolhouders vastgesteld in het Kader Integrale Veiligheid in Projecten en het Kader Veiligheidsmanagement.

De IPM-rolhouders gezamenlijk zijn verantwoordelijk voor de beheersing van Integrale Veiligheid binnen het project en geven hieraan een proactieve invulling. De IPM-rolhouders dienen hun taken en verantwoordelijkheden te kennen.

Overzicht IPM-rolhouders projectteam:

Projectmanager	(PM)	- Miek Geerts
Contractmanager	(CM)	- Jordi Bouterse
Omgevingsmanager	(OM)	- Bastiaan Los
Technisch manager	(TM)	- Rien Davidse
Manager Projectbeheersing	(MPB)	- Aard Jan Dellebeke

2.3

Taken en verantwoordelijkheden opdrachtgever

De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden m.b.t integrale veiligheid per IPM rolhouder zijn als volgt:

- Projectmanager (PM)
 - Is eindverantwoordelijk voor veiligheid binnen de projectscope.
- Technisch Manager (TM)
 - Is operationeel verantwoordelijk voor borging van integrale veiligheid.
 - Coördineert als coördinator ontwerpfase volgens art 2.30 Arbo besluit:
 - Dat (ontwerp/uitvoering)keuzes ook een veiligheidscomponent hebben;
 - Dat deze afwegingen expliciet worden gemaakt, worden vastgelegd en herleidbaar zijn via het IVD (vervult de functie van V&G dossier, voor Arbeidsveiligheid);
 - Bewerkstelligt dat artikel 2.26 Arbo besluit wordt uitgevoerd;
 - Stelt het IVP op of laat dit opstellen;
 - Stelt het IVD samen of laat dit samenstellen;
 - Is aanspreekpunt voor coördinator uitvoering bij de ON.
- Manager Projectbeheersing (MPB)
 - Beoordeelt het veiligheidsmanagement binnen zijn project op werking, prestaties en resultaten, vanuit het perspectief van managementinformatie en dus ten dienste van de verantwoordelijkheid van de rolhouders dienaangaande.
- Omgevingsmanager (OM)
 - Inventariseert klanteisen betreffende veiligheid;
 - Overlegt met de veiligheidsregio het verkeersloket en de GNA;
 - Minimaliseert veiligheidsrisico's voor de omgeving (verkeer, omwonenden);
 - Communiceert en stemt af met omgeving.
- Contractmanager (CM)
 - Ziet toe op handhaving van de contracteisen waaronder eisen m.b.t. veiligheid;
 - Ziet toe op uitvoering van het V&G-beleid door opdrachtnemer en dat deze in lijn is met wet- en regelgeving;
 - Ziet toe op het melden en afhandelen van incidenten door opdrachtnemer;
 - Bespreekt veiligheid periodiek met opdrachtnemer (knelpunten, opgetreden incidenten, auditresultaten).

Advies veiligheid:

- Projectadviseur Integrale Veiligheid (PIV)
 - Heeft aanjaagfunctie richting RWS-projectteam;
 - Adviseert gevraagd en ongevraagd over alle veiligheidsdomeinen binnen het project;
 - Stelt Integraal Veiligheidsplan op en houdt deze actueel;
 - Bewaakt de uitvoering van de acties uit het Integrale Veiligheidsplan
- V&G-coördinator (VGC)
 - Invulling van de V&G regie in de gehele keten, incl. beheersing van de raakvlakken (paraplufunctie);
 - Borging dat V&G duidelijk in diverse documenten wordt beschreven;
 - Integrale risico's 'in de keten' beschikbaar (laten) maken;
 - Bewustzijn integrale risico's 'in de keten' verhogen;
 - Horizontaal en verticaal bevorderen lerend effect in de organisatie;
 - Sparringpartner voor V&G in de gehele keten;

- Monitoren V&G processen in de ontwerp- en uitvoeringsfase;
- Aantoonbaarheid oppakken 'Eigenaarschap' door RWS.

2.3.1 Ondersteuning/advisering per relevant veiligheidsdomein

Het IPM-team wordt ten aanzien van de relevante veiligheidsdomeinen ondersteunt/geadviseerd door de volgende deskundigen:

Domein	Specificatie	Van toepassing	Deskundigheid	
			Intern	Extern
Arbeidsveiligheid		✓	PIV / VGC	Nvt
Brandveiligheid				
Constructieve veiligheid				
Elektrische veiligheid				
Externe veiligheid				
Integrale Beveiliging				
Machine Veiligheid				
Nautische Veiligheid		✓		VWM/GNA
Sociale veiligheid		✓	PIV / VGC/OM	
Tunnelveiligheid				
Verkeersveiligheid				
Waterveiligheid				

2.4 Planning van de werkzaamheden

Het projectteam heeft een planning opgesteld waarbij de planning van de uitvoering globaal is omschreven.

Beoogde datum aanvang werkzaamheden op 8-4-2025

bouwlocatie/in areaal

Beoogde datum einde werkzaamheden 16-3-2026

3 Risico's Ontwerpfase

In dit hoofdstuk zijn de relevante veiligheidsthema's binnen het project beschreven, gebaseerd op het RWS veiligheidsbeleid. Opdrachtnemer is contractueel verplicht om een V&G plan uitvoering op te stellen waarin de veiligheidsthema's zijn uitgewerkt.

Per veiligheidsdomein worden de belangrijkste risico's uit de ontwerpfase weergegeven. In de RI&E (bijlage A) staan de risico's beschreven met een advies hoe de risico's beheerst zouden kunnen worden.

3.1 Sociale veiligheid

Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor medewerkers van RWS en gebruikers van onze voorzieningen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte.

* Realisatiefase (niet uitputtend):

- Agressie en geweld (zoals bedreigingen, fysiek geweld, onveiligheidsgevoelens) door, (vaar) -weggebruiker.
- Niet wel voelen door controle met een drone.

3.2 Arbeidsveiligheid

Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's bij de uitvoering van werkzaamheden door medewerkers van Rijkswaterstaat en door diegenen die voor RWS werken.

Voor arbeidsveiligheid geldt de volgende specifieke aandacht (belangrijk risico) voor:

* Ontwerpfase:

- slip/struikelgevaar, o.a.:
 - tijdens inspecties/rondgang op het object

* Realisatiefase (niet uitputtend):

- slip/struikelgevaar, o.a.:
 - tijdens inspecties/rondgang op schepen
 - tijdens werkzaamheden op de schepen
- blootstelling aan gevaarlijke stoffen, o.a.:
 - tijdens werkzaamheden op de Westerschelde PFAS in o.a. zeeschuim
 - tijdens laden en lossen staalslakken
- fysische gevaren, o.a.:
 - koude, bij werkzaamheden in de kou/regen
 - warmte, bij werkzaamheden in hitte
- verdrinking, o.a.:
 - na een val in het water

3.3 Nautische Veiligheid

3.3.1 Nautische veiligheid

Nautische Veiligheid is de effectieve bescherming tegen schade die door scheepvaartverkeer kan worden veroorzaakt.

Schade kan op verschillende manieren worden veroorzaakt. Zo kan een schip tegen een ander schip aan varen. Ook indirecte schade als door het veroorzaken van gevaarlijke waterbewegingen valt hier onder.

*** Ontwerpfase:**

- Varen naar de stortplaats, vanuit de vaargeul
- Interactie met scheepvaartverkeer

• Realisatiefase

- Schade/letsel
 - Aanvaring met schepen van derden (kruisend scheepvaartverkeer)
 - Bij het ankeren raken van OO (ontplobbare oorlogsresten)

3.4

Toelichting op de RI&E

Bijlage A - RI&E Ontwerp is een project specifieke risico-inventarisatie en -evaluatie voor het project met daarin:

- de project- en objectrisico's
- de generieke V&G-risico's uit de interactie met de omgeving (bijv. bereikbaarheid, omgang met lokaal (vaar)verkeer, etc.)

Deze project specifieke RI&E Ontwerp vormt de basis voor de maatregelen, afspraken en wijze van toezicht zoals beschreven in dit IVP, die door opdrachtnemer moeten worden genomen. Deze project specifieke RI&E dient naast de beschikbaar gestelde object RI&E als basis voor de door de opdrachtnemer op te stellen RI&E-uitvoering die onderdeel uitmaakt van het V&G-plan uitvoeringsfase van opdrachtnemer.

De RI&E Ontwerp is mede tot stand gekomen uit de scope van de werkzaamheden aangevuld met de ervaringen van afgelopen contracten, veiligheidsdocumentatie van het areaal en objecten (IVD's), de RWS- risicodatabase integrale veiligheid en de 'best practices' van andere projecten. De object gebonden (V&G-) risico's zijn opgenomen in het IVD.

4 Hulpverlening

Hulpverlening is geen apart veiligheidsdomein (maakt deel uit van verschillende domeinen) maar vanwege het belang opgenomen in dit hoofdstuk. Onder hulpverlening wordt verstaan het bieden van hulp aan slachtoffers als gevolg van een incident, waarbij (naast de medische zorg aan het slachtoffer) ook gelet moet worden op de veiligheid van het slachtoffer en de hulpverleners waarmee de veiligheid en gezondheid van personen is gemoeid. Hierbij spelen aspecten als de plaats van het incident (omgeving), de bereikbaarheid van de plaats van het incident, de beschikbaarheid van hulpverleningsmiddelen en de organisatie van hulpverlening een rol.

Voor dit project geldt specifieke aandacht (verhoogd risico) voor:

*** Realisatiefase (niet uitputtend):**

- Vertraging directe redding door slechte bereikbaarheid slachtoffer, o.a.:
 - Bereikbaarheid hulpdiensten,
 - Onbekendheid bereikbaarheid locatie
- Onvoldoende opvolging calamiteiten, o.a.:
 - ontbreken coördinatie
 - onvoldoende reddingsmiddelen
 - onvoldoende naleving afspraken hulpdiensten
 - onvoldoende/geen BHV organisatie
- Onvoldoende afstemming/bekendheid huisartsen(post), o.a.:
 - ontbreken coördinatie
 - ontbreken project alarmkaart/noodplattegrond
- Brand, reddings-, EHBO middelen onvoldoende beschikbaar, o.a.:
 - onvoldoende middelen passend bij de werkzaamheden
- Onvoldoende communicatiemogelijkheden tijdens een incident
 - ontbreken communicatiemiddelen
 - geen of slechte bereikbaarheid

5 Afspraken

5.1 Periodiek actualiseren van de RI&E en IVP

Het IVP en de RI&E (zowel van opdrachtgever als van opdrachtnemer) worden indien noodzakelijk geactualiseerd. Dit gebeurt onder meer bij overgang naar een volgende projectfase, bij de wisseling van genoemde functionarissen, bij nieuwe risico's en/of bij wijzigingen van de scope.

Na overdracht van de ontwerp RI&E en het IVP-ontwerpfase is opdrachtnemer verantwoordelijk voor de actualisatie. Opdrachtnemer dient aantoonbaar periodiek vast te stellen (minimaal jaarlijks) of door opdrachtgever een actualisatie dient plaats te vinden.

5.2 Externe overlegstructuur

Opdrachtgever stelt na opdrachtverlening, in samenwerking met de opdrachtnemer, een overlegstructuur op waar veiligheid gestructureerd onderdeel van is. In alle interne en externe overleggen heeft veiligheid een prominente plaats. Tijdens de overleggen dienen knelpunten, raakvlakken en raakvlakrisico's te wordenesignaleerd en besproken.

Tevens zal tijdens de overleggen de ambitie van het projectteam en van Rijkswaterstaat worden uitgedragen.

5.3 Veiligheidsmeldingen

Binnen het project dienen veiligheidsincidenten te worden gemeld door ON bij de contractgemachtigde van OG

Veiligheidsincidenten worden geregistreerd om inzicht te krijgen in trends, afwijkingen in het systeem en maatregelen te nemen voor de toekomst. De ON dient zelf veiligheidsincidenten te onderzoeken (conform een met RWS vooraf afgesproken en gevalideerde onderzoeksmethode) en de lessen hieruit te delen met haar eigen organisatie en de OG.

Melden incidenten door opdrachtnemer naar Opdrachtgever

Incident	Melden naar OG	Meldingsvorm
Ongeval, zwaar letsel	Direct	Telefonisch bulkmeldingenformulier
Ongeval, licht letsel	Direct	E-mail, bulkmeldingenformulier
Bijna-ongeval	Binnen 24 uur	E-mail, bulkmeldingenformulier
Gevaarlijke situatie	Maandelijks	E-mail, bulkmeldingenformulier
Gevaarlijke handeling	Maandelijks	E-mail, bulkmeldingenformulier
Situatie met agressie en geweld	Binnen 24 uur	E-mail, bulkmeldingenformulier

Melden bij Arbeidsinspectie (NLA)

Arbeidsongevallen met dodelijke afloop, ziekenhuisopname en/of blijvend letsel moeten door werkgevers direct gemeld worden bij de Arbeidsinspectie (NLA).

Ook latere ziekenhuisopnames met een causaal verband met het arbeidsongeval dienen gemeld te worden.

Basisrisicofactoren

Per veiligheidsincident en bijna-ongeval dient de Opdrachtnemer de van toepassing zijnde basisrisicofactoren toe te kennen (VSP VH090):

1. Materiaal en middelen
2. Ontwerp
3. Onderhoud
4. Procedures
5. Omgevingsfactoren
6. Orde en netheid
7. Strategische doelstellingen
8. Communicatie
9. Organisatie
10. Training/ opleiding
11. Beschermingsmiddelen

5.4 Registratie en afhandeling meldingen door OG

Gedurende de looptijd van een contract ziet de Contractmanager toe op het afhandelen van veiligheidsmeldingen. De TM voert inhoudelijk het gesprek over veiligheidsincidenten met ON, analyseert de geregistreerde incidenten op inhoud en informeert het IPM-team. De projectadviseur IV ondersteunt de CM en TM in bovengenoemde taken.

Afhankelijk van de melding wordt deze direct doorgezet naar het MIR (Meldpunt Incidenten Registratie) of via bulkmeldingen

Met behulp van het systeem bulkmeldingen worden maandelijks alle incidenten en veiligheidswaarnemingen gemeld bij het landelijke incidentmeldingspunt. Dit gebeurt door middel van het invullen van de bulkmelding-Excelsheet en deze te verzenden naar: incidentmelding@rws.nl

Op verzoek van OG vult ON de Excelsheet in en stuurt deze naar OG.

5.5 Calamiteitenplan

De Opdrachtnemer dient de beschrijving van de processen met betrekking tot calamiteiten, waarmee de Opdrachtnemer bewerkstelligt dat de gevolgen van een eventuele calamiteit tot een minimum beperkt worden, ter kennis te brengen van de Opdrachtgever (VSP VH200/210). ON dient in een calamiteitenplan te beschrijven hoe het project aansluit bij en invulling geeft aan het calamiteitenplan van het regionale onderdeel en afstemt op de calamiteiten-/crisisorganisatie in de keten. Dit betreft dus meer dan het wettelijke BHV-plan waarin opdrachtnemer de maatregelen beschrijft voor zijn werknemers.

Daarnaast dient eveneens door Opdrachtnemer beschreven te worden hoe Opdrachtnemer de BHV-organisatie op de werklocatie effectief heeft ingericht e.e.a. ook in relatie tot het eerder beschreven calamiteiten plan.

5.6 Werkplan/(deel)V&G-plan

De Opdrachtnemer dient voor project specifieke werkzaamheden, die niet beschreven worden in het V&G-plan uitvoeringsfase, een of meerdere werkplannen

(dan wel Deel V&G plannen) op te stellen. Deze plannen dienen naast een beschrijving van de uit te voeren werkzaamheden ook een specifieke beschrijving van de risico's en de beheersing hiervan te bevatten (voor zover de project RI&E hierin niet voorziet). Bij de uitwerking van de risico's en beheersmaatregelen dient aantoonbaar de Arbeid Hygiënische Strategie gevolgd te worden. Plannen dienen ter toetsing/acceptatie te worden voorgelegd aan opdrachtgever daar zij een onderdeel vormen van het IVP (In het plan moet een project specifieke RI&E worden opgenomen. De risico's moeten worden gewogen conform de wegingsmethode Kinney & Wiruth (bijlage H)).

Conform art. 2.26 van het Arbobesluit dient RWS (in de rol van opdrachtgever) zich tijdens de ontwerpfasen te vergewissen dat de uitvoerende partij in staat is om haar verplichtingen na te komen. De wetgever heeft bepaald dat het V&G-plan het (coördinerende) instrument is voor het effectueren van een doeltreffend arbeidsomstandighedenbeleid op de bouwplaats. Omdat vanuit de ontwerpfasen het bouwproces volledig kan worden overzien is de verantwoordelijkheid voor de opstelling van het plan als ook de coördinatie van de daarin opgenomen gemeenschappelijke maatregelen met betrekking tot de uitvoering bij de opdrachtgever belegd.

Dit betekent dat de opdrachtnemer haar V&G-plan Uitvoeringsfase conform art. 2.28 lid 2 Ab aan moet laten sluiten op het IVP-ontwerpfase van RWS.

Indien de opdrachtnemer onderaannemers inschakelt zijn er 2 mogelijkheden inzake het aanvullen van het V&G-plan Uitvoeringsfase:

- a) het V&G-plan van de onderaannemer wordt één op één overgenomen in het V&G-plan uitvoeringsfase opdrachtnemer, of
- b) het V&G-plan van de onderaannemer wordt als V&G-deelplan aan Rijkswaterstaat aangeboden.

Voordat de opdrachtnemer met V&G-plannen gaat werken, dient Rijkswaterstaat als opdrachtgever met deze werkwijze uitdrukkelijk in te stemmen.

5.7 Escalatie

Escalatie van veiligheidsissues gebeurt via de bottom-up structuur.

Dit houdt in dat in eerste aanleg knelpunten in onderling overleg tussen betrokkenen worden opgepakt en opgelost. Indien een opdrachtnemer betrokken is zal in overleg/samenwerking tussen IPM-team en opdrachtnemer het eerste (oplossingsgerichte) overleg plaatsvinden. Mochten betrokkenen er onderling niet uitkomen dan wordt geëscaleerd. Escalatie binnen het IPM-team geschied conform onderstaand schema:

Projectadviseur Integrale Veiligheid (PIV) → V&G coördinator/IPM-rolhouders → Projectmanager → Portfoliomanager → Directieteam

Een escalatie kan o.a. ontstaan als:

- De opdrachtnemer niet voldoet aan de contractuele veiligheidseisen;
- Er een calamiteit is waarbij er een direct gevaar is voor eigen personeel of medewerkers van de opdrachtnemer;
- In de keten de veiligheidsbeleving achter blijft.

6 Voorlichting en instructie

Medewerkers van de opdrachtnemers welke werkzaamheden zullen gaan uitvoeren dienen te beschikken over de noodzakelijke opleiding en certificaten. Dit zijn de GPI, VIR (veiligheidsintroductie RWS) en VCA basis c.q. VOL.

Het is aan de Opdrachtnemer om een specifieke Werk-instructie op te stellen en voorlichting te geven aan de eigen werknemers, onderaannemers, personeel van de Opdrachtgever en bezoekers van de bouwplaats, waarin de risico's en de beheersmaatregelen worden toegelicht. Opdrachtnemer dient hierbij invulling te geven aan en te zorgen voor de wijze waarop voorlichting en instructie aan de werknemers op de bouwplaats wordt gegeven.

Minimale eisen gesteld aan een goede voorlichting:

- De voorlichting en instructie afstemmen op de kennis, kunde en taal van de werknemer;
- De voorlichting en instructie in woord en schrift ter beschikking te stellen in een voor de werknemer begrijpelijke taal;
- De voorlichting en instructie afstemmen op de resultaten en beheersmaatregelen zoals beschreven in de RI&E;
- Aantoonbaar te maken dat de voorlichting en instructie heeft plaats gevonden;
- De voorlichting en instructie aanpassen als gewijzigde omstandigheden hiertoe aanleiding geven;
- Werknemers jonger dan 18 jaar daarbij extra aandacht geven;
- Werknemers wijzen op een gebruiksaanwijzing van arbeids- of persoonlijke beschermingsmiddelen en toezien op het juiste gebruik ervan;
- Werknemers wijzen op het gevaar van machines in de directe omgeving, ook als ze van deze machines niet rechtstreeks gebruikmaken.

Inhoud van de voorlichting

De medewerkers dienen ten minste voorlichting te ontvangen over:

- De wettelijke verplichtingen en het Rijkswaterstaatbeleid t.a.v. veiligheid;
- Toegang tot projectlocaties;
- De (verkeers)regels op de projectlocaties;
- De gedragsregels;
- De regels voor een veilige werkomgeving;
- Het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen;
- Het aanspreken op onveilig gedrag;
- Het stilleggen van werkzaamheden;
- Hoe te handelen bij een ongeval;
- Het melden van incidenten.

Daarnaast wordt van de opdrachtnemer verwacht dat de volgende zaken minimaal op en rondom de bouwplaats zijn gerealiseerd:

- Iedereen een veiligheidsinstructie;
- Start werk instructie voorafgaand aan de werkzaamheden op wisselende locatie en bij wisselende personele inzet;
- Vluchtroutes t.b.v. calamiteiten;

Beschrijving van de inhoud en de wijze van geven van voorlichting aan medewerkers dient onderdeel te zijn van het IVP.

7 Wijze van toezicht

Toezicht houden is een activiteit. Het is niet alleen corrigeren en sanctioneren, maar zeker ook complimenteren en waarderen. Zo voorkomen we verslofing van de veiligheidsregels. Er zijn verschillende methodes van toezicht. Deze worden in onderstaande paragrafen behandeld.

7.1 Toezicht door ON (Hiërarchisch toezicht)

De ON is verantwoordelijk voor het houden van toezicht op de borging van de veiligheid tijdens de realisatiefase. De organisatie van dit toezicht dient vastgelegd te worden in het V&G plan uitvoering.

OG verwacht dat er door ON op verschillende manieren toezicht wordt gehouden:

1. Onderling toezicht
2. Toezicht door leidinggevenden
3. Toezicht door werkplekinspecties/veiligheidsrondes/safety walks

ON dient dit toezicht risico gestuurd in te richten. Dit betekent dat er in ieder geval specifiek toezicht is in de situaties waar hoge risico's zijn vanuit werkzaamheden, samenlooprisico's vanuit werkzaamheden, een hoog aantal mensen op de bouwplaats of bij overige risico verhogende factoren.

Met specifiek toezicht wordt in deze bedoeld dat de betreffende medewerkers op dat moment geen andere taken hebben en voldoende kennis en kunde om te kunnen beoordelen of de werkzaamheden veilig verlopen.

ON dient hier o.a. invulling aan te geven door de aanwezigheid van een veiligheidskundige bij situaties waar er zich hogere risico's kunnen voordoen door werkzaamheden en/of samenloop van werkzaamheden.

Bij situaties met ernstig gevaar voor de veiligheid of gezondheid van personen dient het werk direct stilgelegd te worden/niet te starten.

7.2 Toezicht door OG (Coördinerend toezicht)

Opdrachtgever geeft invulling aan zijn (wettelijke) toezichthoudende taken d.m.v.:

- Feitelijk toezicht d.m.v. waarnemingen, veiligheidsrondes en safety walks;
- Monitoring hoe opdrachtnemer een aantoonbaar veiligheidscultuur binnen haar projectorganisatie realiseert;
- Monitoren dat opdrachtnemer werkzaamheden afstemt met andere aannemers werkzaam in het areaal;

Zorgdragen dat veiligheid altijd besproken wordt bij interne en externe overleggen.

Bij het feitelijk toezicht wordt gemonitord of de opdrachtnemer de beheersmaatregelen toepast die hij in zijn V&G-plannen of werkplannen heeft beschreven en of hij invulling geeft aan de wettelijke- en contractuele eisen. Tevens hebben de waarnemingen tot doel om de risico's in het risicodossier van het werk (buiten) scherper te krijgen c.q. actueel te maken en daarmee de juiste toetsen uit te kunnen voeren. De frequentie van het doen van waarneming(en), veiligheidsrondes of Safety Walks, zal door opdrachtgever ervaring gestuurd (dat wil zeggen: op basis van kennis van/vertrouwen in de opdrachtnemer) en verwachte risico's en uitvoeringsactiviteiten worden vastgesteld.

7.3 **Systeem gerichte contract beheersing**

De strategie is om veiligheidsrisico's op detail niveau op te nemen in RI&E en generieke veiligheidsrisico's in het risicodossier. De laatste scoren vrij hoog waardoor ze toetsbaar zijn. Voor de intake SCB toetsen koppelen we ze aan de specifieke veiligheidsrisico's uit de RI&E.

Er kunnen vanuit OG drie verschillende soorten toetsen worden uitgevoerd:

1. Systeemtoets
2. Procestoets
3. Producttoets

7.4 **Consequentiebeleid**

Een consequentiebeleid heeft als doel om een gewenst gedrag aan te moedigen en ongewenst gedrag aan te pakken. Op gebied van veiligheid en gezondheid wil dit zeggen dat veilig gedrag wordt aangemoedigd, terwijl onveilig gedrag wordt aangepakt en bestraft.

De consequenties voor onveilig gedrag kunnen zijn:

- Verbale waarschuwing
- Schriftelijke waarschuwing
- Aanvullende maatregelen
- Schorsing of verwijdering van project of beëindigen opdracht

Het document consequentiebeleid is op aanvraag voor ON beschikbaar

7.1 **Onderbreken en stilleggen van het werk**

Bij toezicht hoort ook de mogelijkheid tot het onderbreken en/of stilleggen van werkzaamheden.

Binnen RWS is één van de gedragsregels t.a.v. veiligheid:
'ik stop elke klus die niet veilig voelt'

Zowel van ON als OG wordt verwacht dat werkzaamheden onderbroken of stilgelegd worden indien de veiligheid van mens en milieu, zowel binnen de projectgrenzen als daarbuiten, in gevaar is of kan komen.

Bij alle werkzaamheden die onderbroken of stilgelegd worden dient direct de uitvoerder in kennis gesteld te worden. Werkzaamheden mogen pas voortgezet worden nadat de benodigde beheersmaatregelen zijn genomen om veilig verder te kunnen werken.

Indien werkzaamheden door een medewerker van RWS onderbroken of stilgelegd zijn dient tevens direct de technisch manager, contractmanager en PIV-er in kennis gesteld te worden. Ze zullen onderling afstemmen onder welke voorwaarden de werkzaamheden hervat kunnen worden. De contractmanager zal over de onderbreking of stillegging en voorwaarden voor hervatting van de werkzaamheden in contact treden met de ON.

Noot: In verband met de wettelijke zorgplicht van RWS als opdrachtgever voor veiligheid kunnen door RWS aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn indien de opdrachtnemer haar verantwoordelijkheid op het gebied van veiligheid onvoldoende invult.

8 Meldingen veiligheid

8.1 Meldingen door ON

Binnen het project dienen veiligheidsincidenten te worden gemeld door ON bij de contractgemachtigde van OG.

Veiligheidsincidenten worden geregistreerd om inzicht te krijgen in trends, afwijkingen in het systeem en maatregelen te nemen voor de toekomst.

De ON dient zelf veiligheidsincidenten te onderzoeken en de lessen hieruit te delen met haar eigen organisatie en de OG.

Melden incidenten door opdrachtnemer naar Opdrachtgever

Incident	Melden naar OG	Meldingsvorm
Ongeval, zwaar letsel	Direct	Telefonisch
Ongeval, licht letsel	Direct	E-mail
Bijna-ongeval	Binnen 12 uur	E-mail
Situatie met agressie en/of geweld	Binnen 12 uur	Telefonisch
Gevaarlijke situatie	Maandelijks	E-mail, bulkmeldingenformulier
Gevaarlijke handeling	Maandelijks	E-mail, bulkmeldingenformulier
Gevaarlijke situaties met actie OG vereist	Direct	PIV, TM, CM

Het complete meldschema is weergegeven in bijlage B. Het bulkmeldingenformat voor de maandelijkse meldingen is bijgevoegd als bijlage C.

Melden bij Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA)

Arbeidsongevallen met dodelijke afloop, ziekenhuisopname en/of blijvend letsel (ook in later stadium met causaal verband) moeten door werkgevers direct gemeld worden bij de *Nederlandse Arbeidsinspectie*.

8.2 Meldingen door OG

Gedurende de looptijd van een contract is de technisch manager verantwoordelijk voor het afhandelen van veiligheidsmeldingen en het informeren van het IPM-team. De Projectadviseur IV (PIV) ondersteunt de TM hierin. Afhankelijk van de melding wordt deze direct doorgezet naar het MIR (Meldpunt Incidenten Registratie) of via de bulkmeldingen.

9 Verantwoording van BTO-keuzes

De Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) heeft geconstateerd dat opdrachtgevers op basis van het Arbeidsomstandighedenbesluit artikel 2.28 lid f bouwkundige, technische en organisatorische keuzen maken maar dat dit soms onbewust gebeurt en/of dat een goede onderbouwing daarvan niet is gemaakt of is vastgelegd. Daarbij is vaak niet terug te zien of de arbeid hygiënische strategie toegepast is tijdens het maken van deze keuzen.

In alle fasen van een (bouw)project worden betrokkenen voor dilemma's gesteld, waarbij keuzen gemaakt moeten worden. De keuzen die gemaakt worden kunnen van invloed zijn in de volgende fasen van het (bouw)project.

RWS staat vooral voor dilemma's die in de verkenningsfase al gemaakt zijn.

De opdrachtnemer staat vooral voor dilemma's die in de uitvoeringsfase gemaakt worden.

Ongeacht welke BTO-keuzen gemaakt worden, zal dit te allen tijde gevolgen hebben op de veiligheid en gezondheid van de medewerkers die voor of namens RWS werkzaamheden uitvoeren. De aanwezige risico's die door een BTO-keuze geïntroduceerd worden moeten zoveel mogelijk vermeden worden. Het reduceren van deze risico's wordt gedaan door beheersmaatregelen te nemen. In het Arbeidsomstandighedenbesluit artikel 4.4. is vastgesteld dat bij het nemen van beheersmaatregelen de volgorde van de arbeid hygiënische strategie aangehouden dient te worden.

Het toepassen van de arbeid hygiënische strategie tijdens het maken van BTO-keuzen is een belangrijk onderdeel om de gemaakte keuzen dan ook te kunnen onderbouwen. Dit is een essentieel onderdeel dat door de NLA terug moeten worden gezien bij de gemaakte BTO-keuzen.

De (BTO) keuzen inzake het onderhavige project zijn uitgewerkt in het BTO-keuzen sjabloon van RWS (zie bijlage C)

De opdrachtnemer dient de BTO-keuzen die hij maakt in de uitvoeringsfase ook uit te werken in het BTO-keuzen sjabloon van RWS

Bijlage A Definities

Algemene definities	
Veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's die kunnen leiden tot letsel of economische of milieuschade.
Integrale veiligheid	Alle veiligheidsdomeinen van een systeem in samenhang beschouwd, gedurende de volledige lifecycle van een object of een netwerkschakel.
Risico	Een risico is een onzekere toekomstige gebeurtenis met negatieve consequenties, op het gebied van persoonlijk leed, economische en milieuschade en imagoschade. Onder veiligheidsrisico's worden met name de eerste twee verstaan. Een risico wordt veelal beschreven als product van kans van optreden en gevolg.
Beheersen van Risico's	Indien het risico niet kan worden weggenomen dient het op een voor RWS acceptabel niveau te worden gebracht. Acceptabel is een op basis van de risicomatrix afgewogen risico. Het restrisico moet expliciet afgewogen cf kader VM

Definities veiligheidsdomeinen	
NB Onderstaande veiligheidsdomeinen zijn van toepassing gedurende alle levensfasen van een object (kunstwerk, (vaar)wegvak, machine, installatie, etc.)	
Arbeidsveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's bij de uitvoering van werkzaamheden door medewerkers van Rijkswaterstaat en door diegenen die voor RWS werken.
Verkeersveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers op de weg.
Nautische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen risico's voor verkeersdeelnemers op de vaarweg en op zee.
Waterveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van overstromen, wateroverlast en waterschaarste.
Externe veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van incidenten met gevaarlijke stoffen langs transportroutes (weg, water, spoor, buisleiding) of stationaire installatie.
Machineveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van machines.
Elektrische veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van elektrische installaties.
Tunnelveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor verkeersdeelnemers in tunnels.
Constructieve veiligheid	Het wegnemen van en (proactief) beschermen tegen risico's van bezwijken van een constructie.
Sociale veiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's voor medewerkers van RWS en gebruikers van onze voorzieningen tegen gevaar dat veroorzaakt wordt door of dreigt van de kant van menselijk handelen in de openbare ruimte.
Brandveiligheid	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van brand.
Integrale beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.

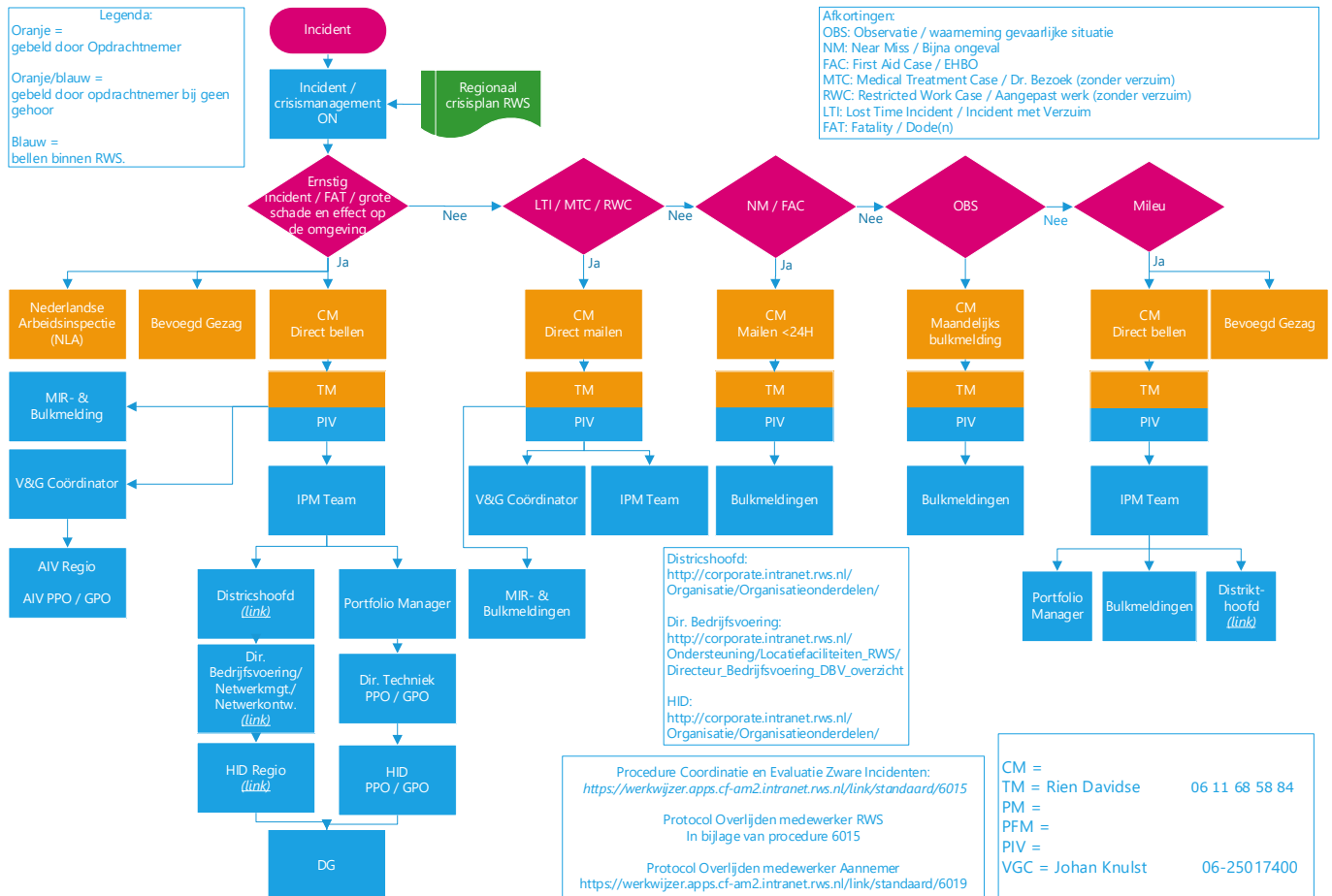
Definities binnen Integrale beveiliging	
Fysieke beveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van fysiek menselijk gedrag (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Informatiebeveiliging	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van menselijk gedrag in de vorm van indringing in de informatiesystemen (bewust en onbewust, bedoeld en onbedoeld, gewild en ongewild) die de staat, aard en functionaliteit van het areaal van Rijkswaterstaat kunnen aantasten.
Bescherming persoonsgegevens	Het wegnemen van en/of preventief beheersen van risico's van onrechtmatig en/of onrechtvaardig gebruik van persoonsgegevens.

Bijlage B Ontwerp RI&E

Deze bijlage bevat de concrete risico's verbonden aan werkzaamheden binnen de projectscope, te weten objectspecifieke risico's en samenlooprisico's. Deze vormen de basis voor de maatregelen, afspraken en wijze van toezicht zoals beschreven in dit IVP.

Bijlage C BTO-keuzes

Bijlage D Meldschema incidenten

Bijlage E Overdrachtsformulier IV/ V&G

³ Overdrachtsformulier contractvoorbereidingsfase naar ontwerp- en uitvoeringsfase

Project :	
Datum overdracht :	
Zaaknummer :	
Datum Integraal Veiligheidsplan :	
Datum Ontwerp RI&E :	
Datum Integraal Veiligheidsdossier :	

Coördinator ontwerpfase OG (contractvoorbereiding)	
Naam :	
Bedrijf :	
Plaats :	
Telefoon :	
Coördinator ontwerp- en uitvoeringsfase ON	
Naam :	
Bedrijf :	
Plaats :	
Telefoon :	

Met ondertekening van dit formulier verklaren de coördinatoren OG en ON dat er een overdrachtsbespreking heeft plaatsgevonden. In deze bespreking zijn het Integraal Veiligheidsplan (IVP), de Ontwerp Risico-Inventarisatie & -Evaluatie (Ontwerp RI&E) en het Integraal Veiligheidsdossier (IVD) van de ontwerpfase (aandeel contractvoorbereiding) doorgenomen en zijn eventuele onduidelijkheden weggenomen. Zie bijlage 1 voor het verslag van eventuele bijzonderheden.

De coördinator ontwerpfase ON heeft de inhoud van het IVP, Ontwerp RI&E en IVD begrepen en is van mening dat hij deze producten kan omvormen tot een IVP, RI&E en IVD ten behoeve van de ontwerp- en de uitvoeringsfase van het project.

Indien van toepassing is in bijlage 1 aangegeven welke risico's uit de Ontwerp RI&E niet door de ON worden overgenomen en waarom.

Coördinatoren	Naam	Paraaf & Datum
OG		
ON		

³ Lees voor V&G eveneens integrale veiligheid.

Bijlage 1 (vervolg Overdrachtsformulier IV / V&G)**Overdracht integrale veiligheid**

De overdracht integrale veiligheid vindt plaats in het kader van de wettelijke zorgplicht van de OG. De OG organiseert direct na opdrachtverlening een overleg waarin veiligheidsdocumenten formeel worden overgedragen en integraal veiligheidsrisico's en beheersmaatregelen worden besproken.

Aanwezigen

Coördinator voor de ontwerpfase OG

Coördinator voor de ontwerpfase ON

V&G Coördinator RWS

.....

.....

Integrale Veiligheid

Voorafgaand aan de overdracht is toelichting gegeven op integrale veiligheid binnen RWS en specifiek binnen project

Aansluitend zijn de navolgende onderwerpen afgestemd en zijn aandachtspunten en afspraken vastgelegd:

1. Integraal Veiligheidsplan
 -
2. Integraal Veiligheidsdossier
 -
3. Ontwerp RI&E
 -

De volgende risico's worden niet overgenomen:

Risico	Reden niet overgenomen

4. Dossievorming in het Onderhoudsbeheersysteem (OBS)
 -
5. Samenwerking veiligheid
 - Rol V&G Coördinator RWS
 -
6. Bezoek OG aan de projectlocatie(s)
 -
7. Voorlichtings- en instructieregime ON
 -
8. Incidentmeldingen
 -
9. Calamiteitenoefening
 -

Overzicht overeengekomen acties

Nr.	Actie	Eigenaar	Uiterlijk gereed
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			

Bijlage F Wegingsmethode Kinney & Wiruth

Voor de risicoclassificatie wordt de wegingsmethodiek van Kinney & Wiruth gebruikt. Dit is een veel gebruikte wegingsmethode in de arbeidsveiligheid voor het wegen van concrete risico's op de werkvloer.

Bij het bepalen van de grootte van het risico wordt gewerkt met de variabelen kans (K) en effect (E), waarbij het risico het product is van kans maal effect. In formulevorm: $Risico = Kans \times Effect$ ($R = K \times E$).

De kans kan vervolgens worden opgesplitst in waarschijnlijkheid (W) en blootstellingsfactor (B). Dus $K = W \times B$. Daarmee wordt de formule $R = E \times W \times B$.

Het effect (E) kan bestaan uit materiële schade, lichamelijk letsel, maar ook uit milieuschade, financiële schade of imagoschade. Bij arborisico's gaat het alleen om de effecten op de gezondheid van medewerkers.

De factor W geeft de waarschijnlijkheid aan van het optreden van een bepaald risicoscenario. Bij het risicoscenario ontstaat, uitgaande van een gevaarlijke situatie, een ongewenste begingebuurtenis die zich verder ontwikkelt tot een bepaald letsel of schade. W is dus de waarschijnlijkheid van het optreden van dat specifieke werkplekscenario met het beschreven effect.

De blootstellingsfactor (B) geeft aan hoe vaak en hoe lang een medewerker aan een gevaarlijke situatie wordt blootgesteld. In de blootstellingsfactor kan ook het aantal blootgestelde medewerkers worden verdisconteerd. Als blootstelling kan dus het product genomen worden van blootstellingsfrequentie, blootstellingsduur en het aantal blootgestelde medewerkers.

De risicoklasse (R) van concrete werkplekrisico's wordt dus bepaald door de volgende berekening: $R = E \times W \times B$. Hiervoor dient de onderstaande indeling te worden gebruikt.

Ranking van het Effect

Effect	Omschrijving
10	Gering, letsel zonder verzuim
3	Belangrijk, letsel met verzuim
7	Ernstig, (invaliditeit)
15	Zeer ernstig, één dode
40	Ramp, enkele doden
10	Catastrofe, vele doden

Ranking van de Waarschijnlijkheid

Waarschijnlijkheid	Omschrijving
0,1	Bijna niet denkbaar (nooit van gehoord)
0,2	Praktisch onmogelijk (nooit van gehoord binnen bedrijfstak en branche)
0,5	Denkbaar, maar onwaarschijnlijk (wel van gehoord binnen bedrijfstak en branche, maar niet binnen het bedrijf zelf) Ernstig, (invaliditeit)
1	Onwaarschijnlijk, maar mogelijk in grensgeval (in laatste 10 jaar niet binnen bedrijfstak, branche, het bedrijf voorgekomen)
3	Ongewoon (in de laatste jaren binnen 10 Te verwachten (komt vaak/vaker voor binnen het bedrijfstak, branche, het bedrijf wel eens gebeurd)
6	Zeer wel mogelijk (enkele keren per jaar binnen bedrijfstak, branche, het bedrijf gebeurd)
10	Te verwachten (komt vaak/vaker voor binnen bedrijfstak, branche, het bedrijf)

Ranking van de Blootstellingsfactor

Blootstelling	Omschrijving
0,5	Extreem kort en/of zeer zelden (< 1 maal per jaar)
1	Zeer kort en/of zelden (enkele keren per jaar)
2	Kort en/of af en toe (maandelijks)
3	Middellang en/of geregeld (wekelijks)
6	Lang en/of frequent (regelmatig/dagelijks)
10	Zeer lang en/of zeer frequent (diverse keren per dag)

Risicoklassen

Door het product te nemen van de factoren E, W en B worden risicogetallen verkregen. Deze worden door Kinney & Wiruth in de volgende klassen onderverdeeld.

Risicoklasse		Omschrijving	Risicogetallen	Maatregel
ZK		Zeer klein	$R < 20$	Risico aanvaardbaar = geen actie
K		Klein	$R = 20-70$	Mogelijk risico = op langere termijn regelen
M		Midden	$R = 70-200$	Belangrijk risico = korte termijn actie
G		Groot	$R = 200-400$	Hoog risico = direct maatregelen
ZG		Zeer groot	$R > 400$	Zeer hoog risico = stoppen